

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/330/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1609204528
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mario Dubaň
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2017:1609204528.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Alexandry Hanusovej a JUDr. Romana Bolebrucha v právnej veci žalobcu: O. Č., Z. XX, M., zastúpeného advokátkou JUDr. Ester Bujnovskou, Záhorácka 15B, Malacky, proti žalovanej: Ing. J. Č., Š. XXXX/XX, K., zastúpenej advokátkou JUDr. Danou Podhradskou, Estónska 16, Bratislava, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky č.k. 6C/335/2009-497, zo dňa 17.5.2016, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanej **p r i z n á v a** proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zrušil podielové spoluvlastníctvo O. Č. a Ing. J. Č. k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v kat. úz. M., zapísaným na LV č. XXXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru, ako parcely reg. „C“, parcela č. XXXX - zastavané plochy a nádvorcia vo výmere 450 m², parcela č. XXXX - záhrady vo výmere 341 m² a rodinný dom - súp. číslo XXXX, postavený na parcele č. XXXX a vyporiadal ho tak, že nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. M., zapísané na LV č. XXXX Okresného úradu Malacky, katastrálneho odboru, ako parcely reg. „C“, parcela č. XXXX - zastavané plochy a nádvorcia vo výmere 450 m², parcela č. XXXX - záhrady vo výmere 341 m² a rodinný dom - súp. číslo XXXX, postavený na parcele č. XXXX (ďalej len „nehuteľnosti“), prikázal do výlučného vlastníctva žalobcovi; žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej peňažnú náhradu v sume 24.437,43 eura na účet vedený v Tatra banke, a.s., číslo (IBAN)A. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením do 30 dní po právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa svojím návrhom domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva pôvodne proti právnomu predchodcovi žalovanej Ing. Y. Č. k nehnuteľnostiam s takým vyporiadáním, že rodinný dom žiadal prikázať do svojho výlučného vlastníctva bez povinnosti žalobcu uhradiť žalovanému finančnú náhradu; na tom skutkovom a právnom základe, že žalobca a pôvodný žalovaný Ing. Y. Č. ako bratia sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľností, žalobca v podiele 5/6 k celku a žalovaný v podiele 1/6 k celku. Titulom pre nadobudnutie spoluvlastníctva bolo dedičské rozhodnutie po neb. matke č.k. XXD/XXX/XX, V. XXX/XX a osvedčenie o dedičstve po neb. otcovi č.k. XXD/XXX/XXXX, V. XX/XXXX, keď spor nastal po prejednaní dedičstva po neb. otcovi, kedy súdny komisár JUDr. M. Š. so súhlasom oboch bratov (žalobcu a Ing. Y. Č.), do hodnoty dedičstva a majetku po neb. otcovi zaradila aj podiel žalovaného vo výške 1/6, ktorý už bol prejednaný v dedičskom konaní po nebohej matke, kedy obaja účastníci dedili každý po 1/6 z dedičstva a neb. otec zdedil 4/6. Predmetom prejednávania dedičstva po neb. otcovi mali byť teda 4/6 majetku, avšak so súhlasom oboch účastníkov do usporiadania celého dedičstva a celého majetku bol zahrnutý aj podiel 1/6 žalovaného. Podľa osvedčenia o dedičstve bol žalobca zaviazaný vyplatiť bratovi sumu

2.158.606,- Sk v splátkach, 1 milión Sk do 30 dní od právoplatnosti osvedčenia o dedičstve, 700.000,- Sk do 30.9.2008 a 458.606,- Sk do 30.3.2009. Pri prejednaní dedičstva sa účastníci dohodli na prevode zostávajúcej 1/6 majetku vo vlastníctve žalovaného; išlo o sumu 458.606,- Sk, ktorú mal žalobca vyplatiť žalovanému podľa dedičského osvedčenia do 30.3.2009 a žalovaný sa zaviazal do 30 dní od zaplatenia tejto sumy formou darovacej zmluvy urobiť prevod 1/6 predmetných nehnuteľností. Predmetnú finančnú čiastku mal žalobca pripravenú a aj ju uhradil, k prevodu predmetného podielu však zo strany žalovaného nedošlo.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozsudku (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie vo vzťahu ku skutkovému stavu zistil, že podľa LV č. XXXX Okresného úradu Malacky (č.l. 199) je žalobca podielovým spoluvlastníkom v podiele 5/6 a žalovaná je spoluvlastníkom v podiele 1/6 nehnuteľností; poznamenal, že podľa Osvedčenia o dedičstve č.k. XXD/XXX/XXXX, V. XX/XXXX, zo dňa 22.4.2008 (č.l. 67) v dedičskej veci po neb. Y. Č. bolo 22.4.2008 prejednané dedičstvo, predmetom dedenia okrem iného boli aj nehnuteľnosti a to v podiele 4/6 k celku, podľa znaleckého posudku znalca Ing. O. N. v hodnote 4.900.000,- Sk. V rámci dedičského konania dedičia (žalobca a svedok Ing. Y. Č.) uzavreli o vyporiadaní dedičstva dohodu, podľa ktorej predmetné nehnuteľnosti v podiele 4/6 nadobudol žalobca s tým, že bol povinný vyplatiť spoludedičovi dedičský podiel v hodnote 2.158.606,- Sk v troch splátkach; sumu 1 milión Sk do 30 dní od právoplatnosti osvedčenia o dedičstve, sumu 700.000,- Sk do 30.9.2008 a sumu 458.606,- Sk najneskôr do 30.3.2009. Zároveň sa dedičia dohodli, že po vyplatení dedičského podielu najneskôr do 30 dní od vyplatenia uzavrú darovaciu zmluvu na podiel 1/6 z nehnuteľností, ktorý je vo vlastníctve Ing. Y. Č. a žalobca sa zaviazal, že do vyplatenia dedičského podielu nehnuteľnosti nescudzí. Osvedčenie o dedičstve nadobudlo právoplatnosť 22.4.2008. Súd prvej inštancie ďalej vychádzal zo zistenia, že žalobca a svedok Ing. Y. Č. po úhrade dohodnutých splátok, určených v osvedčení o dedičstve uzavreli darovaciu zmluvu, podľa ktorej Ing. Y. Č. daroval žalobcovi podiel na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX v podiele 1/6 k celku. Ing. Y. Č. podpísal darovaciu zmluvu 12.6.2009. Žalobca podal 23.3.2011 návrh na vklad darovacej zmluvy na Správu katastra Malacky. Dňa 30.3.2011 žalobca oznámil Správe katastra Malacky, že odstupuje od darovacej zmluvy. Mal za preukázané, že svedok Ing. Y.Š. Č. žalobcovi listom zo dňa 17.9.2009 oznámil, že jeho návrh na uzavretie darovacej zmluvy, ktorú predložil žalobcovi 15.6.2009, zaniká uplynutím trojmesačnej lehoty a nepodpísanie darovacej zmluvy považuje za odmietnutie daru. Následne Ing. Y. Č. previedol 2.7.2011 svoj podiel na nehnuteľnostiach o veľkosti 1/6 k celku darovacou zmluvou na manželku Ing. J. Č. (žalovaná).

3. Súd prvej inštancie sa oboznámil aj s trestným spisom OR PZ Malacky (ČVS: U.-XXX/OEK-M.-XXXX); vyplynulo mu z neho, že na základe trestného oznámenia žalobcu ako poškodeného, Okresné riaditeľstvo PZ v Malackách, OKP, oddelenie ekonomickej kriminality, uznesením ČVS:U.-XXX/OEK-M.-XXXX zo dňa 14.3.2012 vznieslo obvinenie Ing. Y. Č. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že darovacou zmluvou previedol svoj podiel 1/6 na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX na manželku Ing. J. Č., pričom v darovacej zmluve deklaroval, že je oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou a jeho zmluvná voľnosť nie je obmedzená, čo sa nezakladalo na pravde, pretože podľa notárskeho osvedčenia o dedičstve sa zaviazal predmetný podiel na nehnuteľnosti previesť darovacou zmluvou na žalobcu, čím však vzájomne žalobca a Ing. Y. Č. zastierali odplatný právny úkon a následne obaja manželia podali návrh na vklad vlastníckeho práva uvedeného podielu podľa darovacej zmluvy do katastra, v ktorom tak isto deklarovali, že zmluvná voľnosť nie je obmedzená, pričom došlo k rozhodnutiu o povolení vkladu darovacej zmluvy v prospech žalovanej, čím Ing. Y. Č. žalobcovi ako poškodenému spôsobil škodu 23.884,20 eura. Na základe sťažnosti Ing. Y. Č. prokurátor Okresnej prokuratúry v Malackách uznesením č.k. 1Pv 307/11-9, zo dňa 2.4.2012 zrušil uznesenie o vznesení obvinenia na základe toho, že podľa osvedčenia o dedičstve žalobcom realizované platby boli výplatom spoludedičského podielu Ing. Y. Č. za nadobudnutie dedičstva v dedičskom konaní. Dôvodil, že žalobca a Ing. Y. Č. sa v podstate dohodli na zmluve o uzavretí budúcej darovacej zmluvy na podiel 1/6 z nehnuteľností, ktorá bola vo vlastníctve Ing. Y. Č.. Za takejto situácie zmluvu o budúcej zmluve nepovažoval za žiadne obmedzenie zmluvnej voľnosti Ing. Y. Č. nakladať so svojím majetkom; na vyplatenie spoludedičského podielu z osvedčenia o dedičstve mal Ing. Y. Č. nárok. Aj keby náhodou niektorá so splátok bola podľa ústnej dohody, ktorá však z osvedčenia nevyplýva, kúpnu cenou za podiel na nehnuteľnosti, v súlade s judikátom R 54/1967 (3Tz 4/67) skutočnosť, že dlžník nesplnil svoj záväzok dodať tovar, službu, aj keď tak mal urobiť, ešte nedokazuje, že uviedol veriteľa do omylu, aby ku škode jeho majetku sa obohatil v zmysle § 221 Trestného zákona. V rámci trestného konania bola vo veci vypočutá notárka JUDr. M. Š., ktorá ako súdny komisár prejednávala dedičstvo po neb. Y. Č.; uviedla, že jeden z bratov O. Č. býval v rodinnom dome a Ing. Y. Č. nemal

záujem v dome bývať, preto požadoval vyplatenie. Mala za to, že suma 2.158.606,- Sk uvedená v osvedčení o dedičstve bola stanovená za celý podiel Ing. Y. Č. a to 1/6 + 2/6 z dedičstva. Dedičia trvali na tom, aby záväzok o darovaní bol zakomponovaný do osvedčenia o dedičstve. Podiel 1/6 nebol predmetom dedičstva, avšak bez ustanovenia, že bude uzavretá darovacia zmluva nechceli dedičia uzavrieť dohodu. Notárka potom právnej zástupkyňi žalobcu povedala, aby žalobca uhradil dohodnutú sumu podľa osvedčenia a v prípade, že nebude uzavretá darovacia zmluva, môže podať na súde návrh na nahradenie prejavu vôle uzavrieť darovaciu zmluvu.

4. Súd prvej inštancie mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností a že medzi nimi nedošlo k dohode o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva; preto v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka zrušil podielové spoluvlastníctvo účastníkov. Z hľadiska vyporiadania podielového spoluvlastníctva (podľa kritérií vyjadrených v § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka) mu do úvahy neprichádzala reálna deľba nehnuteľností a to vzhľadom na výšku podielov, ktoré účastníci na nehnuteľnostiach vlastnili (1/6 a 5/6), keďže reálnou deľbou by nevznikli dve samostatné funkčné veci pre každého účastníka ani na základe stavebných úprav. Vychádzal z nesporného faktu, že nehnuteľnosti užíva dlhé roky žalobca so svojou rodinou, do rodinného domu investoval finančné prostriedky a tak pôvodný žalovaný, či už v rámci dedičského konania, resp. po podaní žaloby na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ako i samotná žalovaná, nemali záujem o žiadny podiel z nehnuteľností, ale súhlasili s návrhom žalobcu na prikázanie nehnuteľností do jeho výlučného vlastníctva s povinnosťou výplaty finančnej náhrady za odstupujúci podiel. Súd prvej inštancie sa tak stotožnil s návrhom žalobcu na vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prikázaním nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobcu s tým, že prihliadol najmä na účelné využitie nehnuteľností a skutočný stav ich užívania.

4. V nadväznosti na požiadavku žalobcu voči pôvodnému žalovanému, ako aj voči aktuálne žalovanej, prikázať nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva bez povinnosti zaplata finančnej náhrady s tým, že cenu podielu 1/6 nehnuteľností vo vzťahu k celku, ktorú vlastní žalovaná, už vyplatil pôvodne žalovanému Ing. Y. Č. (hodnotu podielu mal vyplatiť na základe osvedčenia o dedičstve po neb. otcovi Y. Č., kde v roku 2008 v rámci dohodnutej finančnej čiastky na vyplatenie druhého dediča Ing. Y. Č. bol započítaný v cene aj podiel na vyplatenie 1/6 ceny nehnuteľností, ktorá je teraz vo vlastníctve žalovanej), čím fakticky uplatnil proti žalovanej započítanie pohľadávky, ktorá predstavovala cenu podielu 1/6 nehnuteľností (24.437,43 eura), súd prvej inštancie na ozrejmienie právnej stránky uviedol, že zákon (§ 580 Občianskeho zákonníka) pripúšťa zánik záväzku jednostranným započítaním, ak sú zároveň splnené zákonné podmienky: a) vzájomnosť pohľadávok, b) pohľadávky sú rovnakého druhu, c) existuje prejav smerujúci k započítaniu a d) pohľadávky musia byť spôsobilé na započítanie. Dôvodil, že prvou podmienkou inštitútu započítania je, že musí ísť o vzájomné pohľadávky, t.j. že veriteľ jednej pohľadávky spôsobilý na započítanie (kompenzabilná pohľadávka) je zároveň dlžníkom druhej pohľadávky a naopak. Mal za to, že cudziu pohľadávku nemožno započítať pre nedostatok vzájomnosti, z čoho vyvodil, že žalobca v danom prípade nespĺnil pre uplatnenie započítania vo vzťahu k žalovanej ani prvú základnú podmienku možnosti jednostranného započítania. Dospel k záveru, že v rámci vyporiadania podielového spoluvlastníctva neexistovali medzi účastníkmi žiadne vzájomné pohľadávky a z tohto dôvodu ani započítanie pohľadávky vo vzťahu k žalovanej nebolo možné; na uvedenom základe potom súd prvej inštancie zaviazal žalobcu na úhradu náhrady za vyporiadanie podielu 1/6 žalovanej na nehnuteľnostiach, ktoré boli predmetom vyporiadania a to v sume 24.437,43 eura, ktorú sumu určil sám žalobca a s ktorej výškou súhlasila žalovaná. O trovách konania rozhodol v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p.

5. Proti rozsudku podal žalobca odvolanie a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe v plnom rozsahu vyhovieť a to prikázaním nehnuteľností do jeho výlučného vlastníctva bez povinnosti výplaty peňažnej náhrady v prospech žalovanej, resp. žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) možno konštatovať, že v ňom namietal nesprávne zistený skutkový stav na základe vykonaných dôkazov, nesprávne právne posúdenie veci a to, že súd prvej inštancie sa v písomnom odôvodnení svojho rozsudku nevysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli preukázané v rámci konania a nedostatočne posúdil jeho argumenty, kým jednostranne vychádzal iba z argumentácie žalovanej; tvrdenia žalobcu boli potvrdené aj svedeckými výpoveďami notárky JUDr. M. Š.T. v trestnom konaní, ako aj svedkom JUDr. Z. C., ktorý zastupoval žalobcu v dedičskom konaní a opomenul dohodu dedičov v tom znení, že cena všetkých nehnuteľností ako celku zapísaných na LV č. XXXX bola znalcom Ing. O. N. stanovená na 4.900.000,- Sk a nie tak, že táto cena je cenou za podiel nehnuteľnosti o

veľkosti 4/6. Zdôraznil, že celková cena všetkých nehnuteľností mala zásadný význam, nakoľko z nej bola v dedičskom konaní vypočítaná cena podielu 3/6 vo výške 2.158.606,- Sk, ktorú uhradil žalobca predchodcovi žalovanej (spoludedičovi) v troch splátkach, dohodnutých v Osvedčení o dedičstve, čím v skutočnosti vyplatil nielen podiel 2/6 po neb. Y. Č., ale aj podiel 1/6 po neb. matke dedičov. Logicky mu potom znela dohoda dedičov tak, že po vyplatení 2.158.606,-Sk žalobcom pôvodnému žalovanému, mu tento daruje spoluvlastnícky podiel 1/6 nehnuteľností; nechápal, prečo by sa inak Ing. Y. Č. dobrovoľne zaviazal darovať žalobcovi 1/6 nehnuteľností, dokonca aj podpísal darovaciu zmluvu, ktorá však nebola zavkladovaná do katastra nehnuteľností. Súdu prvej inštancie vyčítal, že mal túto skutočnosť právne vyhodnotiť tak, že tu bol zámer darovať podiel a následne v súdnom konaní žalovaná (predtým jej právny predchodca) túto relevantnú skutočnosť bezdôvodne poprela a žiadala výplatu podielu 1/6, hoci tento bol už predtým podľa dohody vyplatený. Opätovne poukázal na výpoveď notárky JUDr. M. Š. v postavení svedkyne v trestnom konaní, že suma 2.158.606,- Sk, ktorú vyplatil žalobca pôvodnému žalovanému bola určená za celý spoluvlastnícky podiel Ing. Y. Č. (2/6 + 1/6). Dedičia mali trvať na tom, aby záväzok uzatvoriť darovaciu zmluvu na podiel 1/6 bol zakomponovaný do Osvedčenia o dedičstve, čo aj urobila. Žalobca ďalej nesúhlasil s nepresným a zavádzajúcim konštatovaním súdu prvej inštancie na strane 5 odsek 1 napadnutého rozsudku, že by „uviedol“, že cena nehnuteľností bola 4.900.000,- Sk. Žalobca od počiatku tvrdil, že sa s pôvodným žalovaným dohodli na cene všetkých nehnuteľností ako celku na sume 4.900.000,- Sk podľa znaleckého ohodnotenia. Opätovne poukázal na to, že právny predchodca žalovanej si napriek výzvam svoj záväzok nesplnil, a konal absolútne v rozpore s dobrými mravmi s úmyslom vyhnúť sa svojmu záväzku, keď Darovacou zmluvou previedol podiel 1/6 predmetných nehnuteľností na svoju manželku (žalovanú), vklad ktorého bol do katastra povolený 6.9.2011, t.j. počas súdneho konania. Tento úkon mal za zjavný úmysel pôvodného žalovaného a žalovanej zmařit naplnenie dohody dedičov a flagrantné porušenie podmienok tejto dohody, sledujúc svoj majetkový prospech, t.j. dvojnásobné zaplatenie spoluvlastníckeho podielu 1/6 na od žalobcu, čo je v príkrom rozpore s dobrými mravmi. S ohľadom na ustálený výklad ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka mal za preukázané, že pôvodný žalovaný porušil svoj záväzok, ktorý prijal v dedičskom konaní a vedome využil okolnosť, že s úmyslom poškodiť žalobcu previedol počas sporu svoj spoluvlastnícky podiel na manželku - žalovanú, ktorá o úmysle svojho manžela vedela a taktiež konala v rozpore s dobrými mravmi.

6. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Citujúc § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v nadväznosti na skutočnosť, že konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nie je pokračovaním dedičského konania po neb. Y. Č., objasnila, že v predmetnom konaní sa jedná o majetkoprávne vyrovnanie žalobcu a žalovanej, nie majetkové vyporiadanie žalobcu a tretej osoby. Nestotožnila sa s námietkami a výhradami uvedenými v odvolaní, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal s tvrdeniami žalobcu, listinnými dôkazmi a svedeckými výpoveďami. Vo vzťahu k tvrdeniam žalobcu, že za podiel 1/6 zaplatil v dedičskom konaní (č.k. XXD XXX/XXXX, V. XX/XXXX) spoludedičovi Ing. Y. Č., zhrnula, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, výsluchom svedkov Ing. Y. Č., JUDr. Z. C., oboznámil sa s LV č. XXXX, osvedčením o dedičstve XXD/XXX/XXXX, V. XX/XXXX, zápisnicou o prejednaní dedičstva, uznesením Okresnej prokuratúry Malacky č.k. 1Pv 307/11-9, zo dňa 2.4.2012 (obsiahnutým v spise ČVS:U.-XXX/OEK-M.-XXXX), potvrdením o blokácii vkladu, zmluvou o vinkulácii vkladu, darovacou zmluvou, oznámením o zániku darovacej zmluvy, návrhom na vklad darovacej zmluvy, odstúpením od darovacej zmluvy, úradným záznamom z 15.05.2009, uznesením o povolení obnovy konania, uznesením o zrušení uznesenia o povolení obnovy konania, spisom Okresného súdu Malacky sp. zn. 4C/520/2009, znaleckými posudkami a pripojil si dedičské spisy sp. zn. XXD/XXX/XXXX a sp. zn. XXD/XXX/XXXX. Zdôraznila, že žalobca mal v konaní veľmi široký priestor na preukázanie svojich tvrdení; predkladal však stále rovnaké listiny ako „dôkazy“ a svoje vlastné výpočty. Zastávala názor, že žalobca svoje tvrdenia nepreukázal a neosvedčil žiadnym dôkazom, keď s teóriou úhrady za 1/6 podielu na nehnuteľnostiach operoval vo viacerých konaniach: podľa uznesenia Okresnej prokuratúry Malacky 1Pv 307/11-9, zo dňa 2.4.2012, bolo krivé obvinenie zrušené pre bezdôvodnosť; bol zamietnutý návrh na obnovu dedičského konania sp. zn. XXD/XXX/XXXX v spojitosti s konaním pod sp. zn. 6Cod/13/2013; konanie sp. zn. 23Er/852/2009 v spojitosti s 21CoE/125/2013 na oneskorene vyplatený dedičský podiel; konanie vedené pod sp. zn. 4C/520/2009 v spojitosti s konaním na odvolacom súde (8Co/277/2011) na vydanie bezdôvodného obohatenia; konanie sp. zn. 7C/9/2010 o úroky za oneskorene vyplatený dedičský podiel v spojitosti s konaním na odvolacom súde (5Co/178/2011); určovacia žaloba (sp. zn. 27C/174/2011), ktorú samotný žalobca zobrať späť. V tejto súvislosti uviedla, že úhradu podielu 1/6 cestou dedičského konania sp. zn. 12D/382/2008 odmietol Krajský súd v Bratislave už v tomto konaní uznesením č.k. 14Co/528/2012-160, zo dňa 25.2.2013, v ktorom sa uvádza, že predmetom tohto

konania je návrh navrhovateľa na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva prikázaním veci za náhradu. Vzhľadom na dôvody podaného návrhu na obnovu konania, charakter daného sporu v prejednávanej veci, ako aj na skutočnosť, že toho času je už spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti Ing. J. Č., odvolací súd nezistil dôvod, pre ktorý by bolo potrebné v predmetnej veci konanie prerušiť. Oponovala, že teóriu úhrady za podiel 1/6 v rámci dedičského konania, ktorý poručiteľovi nepatrí, odmietol súd aj v konaní o obnovu dedičského konania sp. zn. 12D/293/2011 v spojení s odvolacím konaním (6CoD/13/2013). Svedok žalobcu JUDr. Z. C., splnomocnený zástupca žalobcu v dedičskom konaní takisto potvrdil, že podiel 4/6 sa stanovil na cene 4.900.000,- Sk a že 1/6 podielu nebola zahrnutá, z čoho mala preukázané, že hodnota 4/6 nehnuteľností bola stanovená na 4.900.000,- Sk a podiel 1/6 (vo vlastníctve žalovanej) poňatý nebol. Upriamila pozornosť na to, že Okresná prokuratúra Malacky uznesením č. 1Pv 307/11-9, zo dňa 2.4.2012, zrušila uznesenie policajta OR PZ Malacky ČVS: U.-XXX/OEK-M.-XXXX-V., zo dňa 14.3.2012 ako neopodstatnené, konštatujúc, že peňažné sumy, ktorých vyplatenie vyplynulo z osvedčenia o dedičstve, sú podľa osvedčenia výplatou spolu dedičského podielu, boli vykonané v 3 splátkach za nadobudnutú nehnuteľnosť v dedičskom konaní. Spoludedič by mal na takúto výplatu aj tak nárok. V uznesení sa ďalej uvádza, že dohoda o uzatvorení darovacej zmluvy je zmluvou o budúcej zmluve.

7. Na uvedenom základe mala žalovaná za to, že vlastné tvrdenia žalobcu, pokiaľ nie sú podporené hodnoverným dôkazom, nemožno považovať za preukázané. Žalobca nepreukázal, že by za podiel 1/6 na nehnuteľnostiach zaplatil či už predchádzajúcemu vlastníkovi Ing. Y. Č. alebo žalovanej. Zopakovala, že dohoda v dedičskom konaní ohľadne ceny sa týkala 4/6 dedičského podielu, v rámci dedičského konania nedošlo k žiadnemu prejednávaniu 1/6. Bola tam dohoda, tak ako tu žalovaná uviedla, že na vyplatenie dedičských podielov žalobca zaplatí 3 splátky a teda k žiadnej povinnosti vo vzťahu k pôvodnému žalovanému nedošlo. V uvedenom kontexte podčiarkla, že spoludedič žalobcu vypracoval darovaciu zmluvu, dal si notársky overiť svoj podpis, pričom to bol samotný žalobca, ktorý ju odmietol; žalobca skutočne v prípade, že odstúpil od darovacej zmluvy, sám, z vlastnej vôle zmaril (na)plnenie zo strany pôvodného žalovaného. Žalobca mal možnosť naplnenie osvedčenia inými právnymi formami, čo však neurobil. Pokiaľ žalobca namietal, že konanie žalovaného (ako aj žalovanej) je v rozpore s dobrými mravmi, uviedla, že pôvodný žalovaný mal v tom čase plné oprávnenie previesť nehnuteľnosti, lebo ho neviazali žiadne záväzky voči žalobcovi, keďže žalobca sám od zmluvy, ktorú si dohodli, odstúpil. Mal voľnosť nakladať s týmto majetkom, ktorý bol v jeho výlučnom vlastníctve, takže, čo do zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, jej vstupom do konania, nemala žiadne záväzky voči žalobcovi a bola názoru, že neprichádza žiadna forma započítania nejakých pohľadávok po jej právnom predchodcovi do úvahy; žalobca si zamieňa konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva s dedičským konaním. V odvolaní osočuje Ing. Y. Č. z protiprávneho konania, pričom ignoruje fakt, že žalobcove krivé obvinenie voči Ing. Y. Č. bolo Okresnou prokuratúrou Malacky zrušené ako nedôvodné. Za konanie v rozpore s dobrými mravmi označila práve konanie žalobcu, ktorý po skončení dokazovania a poučení podľa § 120 O.s.p. podsunul ako nehodnoverný email JUDr. Š. a za dôkazy označuje vlastné vykonštruované výpočty a tvrdenia.

8. Žalobca v stanovisku k vyjadreniu žalovanej na jej odvolanie uviedol, že trvá na svojom odvolaní a odkázal na dôvody v ňom uvedené; s tým, že žalovanej tvrdenia sú zavádzajúce a zámerne prekrúcajú svedecké výpovede resp. skutkové okolnosti prípadu.

9. Žalovaná v replike k stanovisku žalobcu na jej vyjadrenie žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť, nakoľko je podložený rozsiahlym dokazovaním a nesporným odsúhlasením strán o spôsobe vyporiadania a hodnote vyporiadaného podielu. Keďže súd prvej inštancie žalobcovi fakticky vyhovel, dala s poukazom na § 355 ods. 1 C.s.p. odvolaciemu súdu na zváženie odmietnuť odvolanie žalobcu a žiadala o skoré rozhodnutie, pretože jej právo nakladať s majetkom je jej upierané; žalovaná nemá do nehnuteľnosti prístup.

10. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C.s.p.“), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny (§ 378 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 28.12.2017 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

11. Podľa § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak nedôjde k dohode, zruší spoluvlastníctvo a vykoná vyporiadanie na návrh niektorého spoluvlastníka súd. Prihliadne pritom na veľkosť podielov a na účelné využitie veci. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, prikáže súd vec za primeranú náhradu jednému

alebo viacerým spoluvlastníkom; prihliadne pritom na to, aby sa vec mohla účelne využiť a na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom.

12. Z povahy podielového spoluvlastníctva ako spoločenstva vlastníckych práv založeného na zásade dobrovoľnosti vyplýva, že ak nedôjde k dohode, ktorýkoľvek spoluvlastník môže kedykoľvek požiadať súd o zrušenie spoluvlastníctva a jeho vyporiadanie. Toto právo vyplýva zo zásady, že nikto nemôže byť spravodlivo nútený k tomu, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu, ak mu to z akýchkoľvek dôvodov nevyhovuje. Ak nie je rozdelenie veci dobre možné, súd použije ďalší spôsob zrušenia a vyporiadania spoluvlastníctva, ktorým je prikázanie veci jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu. V rámci posudzovania účelného využitia veci možno okrem veľkosti podielov zohľadniť viaceré skutočnosti rozhodujúce pre rozhodnutie o tom, ktorému z účastníkov bude vec prikázaná do vlastníctva. Pre rozhodnutie súdu, komu nehnuteľnosť prikáže, nie je absolútne rozhodujúca ani výška podielov, ani účelné využitie veci; musí ísť vždy o posúdenie celého súhrnu skutočností, ktoré sú v danej veci relevantné. Zákon zohľadňuje variabilitu a zložitost' možných situácií, a preto prenecháva riešenie na úvahe súdu. Otázka, komu bude vec prikázaná, záleží na úvahe súdu.

13. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vyhovel žalobe; zrušil podielové spoluvlastníctvo strán sporu k nehnuteľnostiam a vysporiadal ho prikázaním nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobcovi, ktorému uložil povinnosť zaplatiť žalovanej peňažnú náhradu v sume 24.437,43 eura. V konaní nebolo sporné, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností v podiele 5/6 a žalovaná v podiele o veľkosti 1/6. Taktiež nebolo sporné, že obe strany súhlasili so zrušením podielového spoluvlastníctva. Žalovaná súhlasila so zrušením a vyporiadanim podielového spoluvlastníctva za náhradu, odmietla súvislosť jej vlastníctva k dedičskému konaniu po neb. Y. Č., s tým, že jej manžel (právny predchodca žalovanej) vlastnil spoluvlastnícky podiel 1/6 titulom dedenia po matke. Súd prvej inštancie zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 ods. 1 C.s.p. dospel k správny skutkovým zisteniam a na ich základe vyvodil aj správny právny záver ohľadom požiadavky žalobcu prikázať nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva bez povinnosti zaplataenia finančnej náhrady, keď mal za to, že cudziu pohľadávku nemožno započítať pre nedostatok vzájomnosti, z čoho vyvodil, že žalobca v danom prípade nesplnil pre uplatnenie započítania vo vzťahu k žalovanej podmienku možnosti jednostranného započítania. Dôvody vedúce k záveru, že v rámci vyporiadania podielového spoluvlastníctva neexistovali medzi účastníkmi žiadne vzájomné pohľadávky a z tohto titulu ani započítanie pohľadávky vo vzťahu k žalovanej nebolo možné aj riadne v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p. odôvodnil.

14. Pretože odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalobcu v odvolaní (ktoré v súhrne spochybňujú vecnú správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko má vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci pri nesprávnych skutkových zisteniach), s ktorými sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 C.s.p.) hodno podotknúť, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu. S poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností vedúcich k vyhoveniu žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva O. Č. a Ing. J. Č. k nehnuteľnostiam ich prikázaním do výlučného vlastníctva žalobcu za peňažnú náhradu v sume 24.437,43 eura, založeného (vo vzťahu k požiadavke žalobcu prikázať nehnuteľnosti do jeho výlučného vlastníctva bez povinnosti zaplataenia finančnej náhrady) súdom prvej inštancie na úvahe o nemožnosti jednostranného započítania pohľadávky žalobcom, keďže v rámci vyporiadania podielového spoluvlastníctva neexistovali medzi stranami žiadne vzájomné pohľadávky, neboli žalobcom uvádzané tvrdenia v odvolaní ďalej spôsobilé zmeniť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, na ktorých založil svoje rozhodnutie, keď ani v odvolacom konaní neboli zistené nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli privodiť priaznivejšie rozhodnutie v prospech odvolateľa.

15. Bez akejkoľvek relevancie vo vzťahu k predmetu konania boli tvrdenia žalobcu, že v dedičskom konaní po svojom otcovi neb. Y. Č. (č.k. XXD XXX/XXXX, V. XX/XXXX) uhradil cenu podielu 3/6 nehnuteľností predchodcovi žalovanej (spoludedičovi) v troch splátkach dohodnutých v Osvedčení o dedičstve, čím v skutočnosti vyplatil nielen podiel 2/6 po neb. Y. Č., ale aj podiel 1/6 po neb. matke dedičov, vo vlastníctve svojho brata (predchodcu žalovanej). Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že podľa Osvedčenia o dedičstve č.k. XXD/XXX/XXXX, V. XX/XXXX, zo dňa XX.X.XXXX v dedičskej veci po neb. Y. Č. boli nehnuteľnosti v rámci súpisu aktív ohodnotené spolu v podiele 4/6 k celku podľa

znaleckého posudku znalca Ing. O. N. na sumu 4.900.000,- Sk. Nemožno preto súhlasiť s tvrdením žalobcu, že cena všetkých nehnuteľností ako celku zapísaných na LV č. XXXX bola podľa dohody dedičov stanovená na 4.900.000,- Sk. Dedičia (žalobca a spoludedič Ing. Y. Č.) uzavreli o vyporiadaní dedičstva dohodu, podľa ktorej nehnuteľnosti v podiele 4/6 nadobúda žalobca, s tým, že tento je povinný vyplatiť spoludedičovi dedičský podiel v hodnote 2.158.606,- Sk v troch splátkach; sumu 1.000.000,- Sk do 30 dní od právoplatnosti osvedčenia o dedičstve, sumu 700.000,- Sk do 30.9.2008 a sumu 458.606,- Sk najneskôr do 30.3.2009. Aj keď žalobca listinami preukázal vyplatenie uvedených súm právnomu predchodcovi žalovanej v troch splátkach, tieto boli výplatou spoludedičského podielu Ing. Y. Č. za nadobudnutý podiel 2/6 na nehnuteľnostiach získaných v dedičskom konaní, ako to bolo konštatované aj v uznesení Okresnej prokuratúry Malacky č.k. 1Pv 307/11-9, zo dňa 2.4.2012. Žalobca v konaní nepreukázal, že zaplatil či už Ing. Y. Č. (svojmu bratovi a spoludedičovi) alebo žalovanej aj za podiel 1/6 na nehnuteľnostiach, ktorý ani nebol predmetom dedičskej dohody v osvedčení o dedičstve. Na uvedenom základe sa javí ako nepravdivé tvrdenie žalobcu, že v rámci dedičského konania po neb. Y. Č. bol do hodnoty dedičstva po neb. otcovi Y. Č. zaradený aj spoluvlastnícky podiel 1/6 vo výlučnom vlastníctve brata žalobcu (spoludediča), čo vyplýva okrem iného aj z toho, že v osvedčení o dedičstve o tom nie je žiadna zmienka; preto platí, že v rámci dedičského konania nedošlo k prejednaniu uvedeného podielu. Aj podľa svedeckej výpovede JUDr. Z. C., ktorý zastupoval žalobcu v dedičskom konaní bola hodnota nehnuteľností (spolu v podiele 4/6) dohodnutá na cenu 4.900.000,- Sk; pokiaľ sa žalobca odvolával na výpoveď notárky JUDr. M. Š. prejednávajúcej dedičstvo po neb. Y. Č., je nutné pripomenúť, že JUDr. M.P. Š. bola síce vypočutá orgánmi činnými v trestnom konaní na účely trestného konania, ale v procesnom v postavení svedkyne v konaní pred súdom prvej inštancie nevytvrdila - nepodala správy o (ňou vnímaných) skutočnostiach a okolnostiach procesu týkajúceho sa dohody dedičov v dedičskom konaní. Obsah jej výpovede teda nemohol byť použitý v rámci voľného hodnotenia dôkazov (§ 191 C.s.p.) ako dôkaz získaný výsluchom svedka (§ 196 C.s.p.), čím bola (s ohľadom na dôkazy získané zákonným spôsobom z ďalších dôkazných prostriedkov) v značnej miere spochybnená hodnovernosť takto vykonaného dôkazu.

16. Záverom odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie dodáva, že aj aktuálna judikatúra nastavila vzťah povinnosti poskytnúť primeranú náhradu k možnému započítaniu alebo zníženiu tejto náhrady s odkazom na dobré mravy, čím reagovala na mnohé snahy spoluvlastníkov dosiahnuť v konaní zníženie výšky primeranej náhrady, ktorá mala byť vyplatená druhému spoluvlastníkovi; vyslovila presvedčivý záver, podľa ktorého počas konania o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva si spoluvlastník, ktorému sa ukladá povinnosť, aby zaplatil druhému spoluvlastníkovi primeranú náhradu za vyporiadavané nehnuteľnosti, nemôže proti takémuto nároku spoluvlastníka započítať iný majetkový nárok. Rozhodnutie súdu o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva má totiž konštitutívnu povahu a zakladá práva a povinnosti do budúcnosti (v minulosti sa nemohli pohľadávky stretnúť, čo je predpokladom započítania). Právo na zaplatenie náhrady tak vzniká spoluvlastníkovi až právoplatnosťou rozsudku a až potom proti takto existujúcemu nároku možno namietať započítanie (porov. rozsudok Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22Cdo/1927/2004). Na margo namietaného konania v rozpore s dobrými mravmi hodno poznamenať, že na vydanie konštitutívneho rozhodnutia súdu nemožno aplikovať ustanovenie § 3 ods.1 Občianskeho zákonníka týkajúceho sa dobrých mravov; aplikácia tohto ustanovenia je možná len na výkon jednotlivých práv a povinností účastníkov vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov a s odkazom na dobré mravy nemožno meniť výšku náhrady za vyporiadajúci spoluvlastnícky podiel (porov. rozhodnutia Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 22Cdo/1640/2006, sp. zn. 22Cdo/1927/2004).

17. Pokiaľ ide o ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní žalobcu, odvolací súd tieto nepovažoval za podstatné, t.j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ďalšie odvolacie námietky žalobcu sú preto v ich súhrne právne irelevantné a z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; žalobca v podanom odvolaní argumentuje už len ničím nepodloženými subjektívnymi názormi a neuvádza žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázala nesprávnosť napadnutého rozhodnutia.

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mal vo veci plný úspech.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).